

Suomen Pankin eläkerahaston vuosikertomus 2017

Helsinki 2018

Sisällys

1	<i>Suomen Pankin eläkerahasto</i>	5
2	<i>Eläkevastuu ja maksetut eläkkeet</i>	7
3	<i>Tilinpäätös</i>	8
3.1	<i>Tase</i>	8
3.2	<i>Tuloslaskelma</i>	9
3.3	<i>Suomen Pankin eläkerahaston tilinpäätöksen kommentit</i>	11
4	<i>Eläkkeiden rahoittaminen</i>	13
4.1	<i>Eläkerahaston varallisuuden siirto osaksi Suomen Pankin rahoitusvarallisuutta</i>	13
4.2	<i>Eläkevastuun kattaminen</i>	13
4.3	<i>Eläkerahaston sijoitustoiminta 1–3/2017</i>	13

1 Suomen Pankin eläkerahasto

Suomen Pankki vastaa henkilöstönsä eläkkeistä ja niiden rahoituksesta, tuottaa eläke-edut soveltuvien osin valtion eläkejärjestelmän mukaisina sekä hallinnoi eläkepäätökset ja eläkkeiden maksatuksen. Mandatum Life Palvelut Oy (jäljempänä: Mandatum; 4.12.2017 asti Innova Palvelut Oy) hoitaa Suomen Pankin eläkepäätösten hallinnoinnin ja eläkkeiden maksatuksen. Mandatum on Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön tytäryhtiö. Mandatum käyttää Mandatum Lifen (Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö) palveluja eläketurvan hoidossa.

Eläkkeiden rahoittaminen tapahtui vuodesta 2002 lähtien korvamerkitsemällä pankin taseesta tietyt omaisuuserät eläkevastuun katteeksi ja hallinnoimalla näitä omaisuuseriä eläkerahaston omaisuudenhoidon johtoryhmän toimesta. Rahoitustapa muuttui, kun pankin johtokunta päätti 7.3.2017 siirtää pankin kirjanpidossa omana eränään käsitellyn eläkerahaston markkina-arvostetun omaisuuden osaksi pankin rahoitusvarallisuutta. Eläkerahastolle muodostettiin vastaava saaminen pankilta, jolle maksetaan MRO-korkoa. Suomen Pankin taseessa tehty järjestely ei muuttanut pankin asemaa eläkelaitoksena, jolla on viime käden vastuu henkilöstönsä eläkkeistä ja niihin kuuluvista palveluista.

Eläkerahaston varallisuuden arvo 31.12.2017 oli 604 293 462,85 euroa. Eläkerahaston tilinpäätöksen tulokseksi vuodelta 2017 esitettiin – 8 257 676,81 euroa. Vuonna 2017 eläkevarausta puretaan 8 257 676,81 eurolla eläkerahaston tilikauden alijäämän kattamiseksi. Vuonna 2017 eläkkeitä maksettiin 27,4 milj. euroa. Eläkerahaston eläkevastuiden kateprosentti vuoden lopussa oli noin 109,2, kun tavoite on 100.

Eläkerahaston organisaatio on osa Suomen Pankin organisaatiota:

Pankkivaltuusto
Johtokunta
Omaisuudenhoidon johtoryhmä

Hallinto-osasto
Pankkitoimintaosasto

Suomen Pankin sisäinen tarkastus
Eduskunnan tilintarkastajat
Eurojärjestelmän hyväksymät tilintarkastajat

Pankkivaltuusto vastaa eläkerahaston yleisistä periaatteista ja määrää eläkevastuun kattamisen ja pankin eläkerahastomaksujen tason sekä päättää eläketurvan perusteista. Pankkivaltuusto valvoo eläkevastuun hoitamista vahvistaessaan tilinpäätöksen perusteet ja päättäessään vahvistaa tilinpäätöksen.

Suomen Pankin johtokunta vastaa pankin eläkerahaston organisoinnista sekä valvoo sen toteuttamista. Johtokunnalle kuuluvat työnjakonsa mukaisesti myös yksittäiset eläkepäätökset, joita koskevat eläkeratkaisut valmistellaan Mandatumissa.

Johtokunta on perustanut eläkerahaston omaisuudenhoidon johtoryhmän, joka osaltaan valvoo eläkkeiden rahoitusta ja arvioi eläkevastuun kehittymistä ja sen katetasoa.

Johtoryhmässä ovat edustettuina osastot, jotka ovat vastuussa pankin sijoitustoiminnasta sekä eläkkeiden hallinnosta. Lisäksi johtoryhmässä on mukana henkilöstön edustaja. Omaisuudenhoidon johtoryhmä kokoontui kertomusvuoden aikana 4 kertaa.

Hallinto-osasto hoitaa eläkerahaston kirjanpidon. Lakiasiain yksikkö ja henkilöstö- ja talousohjaustoimisto valmistelevat eläkesääntöjen muutokset. Palvelun tuottaja valmistelee eläkepäätökset ja vastaa eläkkeiden maksatuksesta.

Pankkitoimintaosasto vastaa pankin rahoitusvarallisuuden hallinnoinnista.

Sisäinen tarkastus tarkastaa harkintansa mukaan eläkerahaston kirjanpidon ja hallinnon osana vastuullaan olevaa kirjanpidon tarkastusta.

Eduskunnan tilintarkastajat tarkastavat Suomen Pankin kirjanpidon ja hallinnon ja osana tätä tehtävää myös taseessa olevan eläkerahaston kirjanpidon ja hallinnon.

Eurojärjestelmän hyväksymät tilintarkastajat tarkastavat Suomen Pankin kirjanpidon ja osana tätä tehtävää myös taseessa olevan eläkerahaston kirjanpidon Suomen Pankin kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastuksesta tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Omaisuuksienhoidon johtoryhmän kokoonpano oli vuonna 2017 seuraava:

- Johtokunnan jäsen Seppo Honkapohja
- Vanhempi lakimies Eija Brusila, varahenkilönään lakimies Anne Hedman
- Hallinto-osaston osastopäällikkö Veli-Matti Lumiala, varahenkilönään henkilöstöpäällikkö Antti Vuorinen
- Pankkitoimintaosaston sijoitustoimiston toimistopäällikkö Jarno Ilves, varahenkilönään päädiileri Roger Karlsson
- Henkilöstön edustajana Suomen Pankin Henkilöstöyhdistys ry:n varapuheenjohtaja Antti Komonen, varahenkilönään markkinavalvoja Päivi Turunen.

2 Eläkevastuu ja maksetut eläkkeet

Eläkerahaston tuloksen muodostavat työntekijäin ja työnantajien – Suomen Pankin ja Finanssi-
valvonnan – maksut, sijoitustoiminnan tuotot ja kulut, maksetut eläkkeet sekä toiminnan kulut.
Pankkivaltuusto hyväksyy tilinpäätöksen yhteydessä mahdolliset Suomen Pankin eläkerahasto-
siirrot.

Suomen Pankin eläkerahastolla oli 31.12.2017 maksussa yhteensä 1 307 eläkettä. Vuonna
2017 eläkkeitä maksettiin seuraavasti:

<i>Eläkelaji</i>	<i>Henkilömäärä</i>	<i>Euroa</i>
<i>Vanhuuseläkkeet</i>	1 070	24 760 102
<i>Kertasuorituksena maksetut vanhuus- eläkkeet</i>		97 757
<i>Työkyvyttömyyseläkkeet</i>	61	370 272
<i>Kertasuorituksena maksetut työkyvyt- tömyyseläkkeet</i>		5 663
<i>Työraueläkkeet</i>	0	0
<i>Perhe-eläkkeet</i>	101	1 251 553
<i>Varhennetut vanhuuseläkkeet</i>	61	849 112
<i>Osittaiset varhennetut vanhuuseläkkeet</i>	11	13 914
<i>Osa-aikaeläkkeet</i>	3	80 400

Kuntoutusrahana suoritettiin 10 020 euroa.

Vuonna 2017 suoraan pankista tai Finanssi-
valvonnan eläkesääntöön mukaisen eläkevastuulaskennan perusteena 31.12.2017 oli eläk-
keensaajien lisäksi 605 virkasuhteessa olevaa ja 2 928 vapaakirjan saanutta.

Eläkeuudistuksen myötä vuonna 2016 otettiin käyttöön TyELin mukainen eläkevastuulaskel-
ma. Eläkevastuun taso pysyi ennallaan. Työeläkeindeksin muutos edellisestä vuodesta oli 0,6 %.

Palkkakulut pienenevät 1,578 milj. euroa edellisvuotiseen verrattuna.

3 Tilinpäätös

3.1 Tase

Tase 31.12.2017

1 000 euroa	2017	2016
VASTAAVAA		
Sijoitukset		
<i>Rabastosijoitukset</i>		
Osakerahastot	–	221 674
<i>Kiinteistösijoitukset</i>		
Epäsuorat kiinteistösijoitukset	–	4 547
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	15 124	16 359
Valtionlainasalkku	–	363 095
Rahatili Euroclearissä	–	3
Tallettusaaminen Suomen Pankissa	589 170	–
Saamiset		
Kuponkikorkosaaminen valtionlainoista	–	3 579
Saaminen Suomen Pankilta	–	3 570
Siirtosaamiset	–	107
YHTEENSÄ	604 293	612 935
VASTATTAVAA		
Eläkerahasto		
Arvonkorotusrahasto	5 974	6 358
Eläkevastuu	553 336	563 717
Kateasema	44 984	42 860
Vieras pääoma		
Velka Suomen Pankille	0	–
YHTEENSÄ	604 293	612 935

3.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma 1.1.–31.12.2017

1 000 euroa	2017	2016
Maksutulo		
Työntekijäin osuus	2 562	2 465
Suomen Pankin työnantajan osuus	7 419	7 542
Sijoitustoiminnan tuotot		
Osakerahastoista	10 010	-2 291
Sijoitusrahaston arvonmuutos	-	16 417
Epäsuorien kiinteistösijoitusten tuotot	151	143
Epäsuorien kiinteistösijoitusten arvonmuutos	-	-114
Valtionlainasalkun tuotot	-995	619
Valtionlainasalkun arvonmuutos	-	840
Kiinteistösijoitusten tuotot	1 632	1 628
Korkotuotot talletuksista	-	-0
Muut tuotot	1	1
Sijoitustoiminnan kulut		
Sijoitusrahaston kulut		
Sijoitustoiminnan hoitokulut	-10	-30
Kulut kiinteistöistä		
Hoitokulut	-480	-480
Poistot	-915	-911
Eläkkeet		
Maksetut eläkkeet	-27 439	-27 222
Työttömyysvakuutusrahaston ennakot	332	374
Hoitokulut		
Henkilöstökulut	-63	-108
Muut kulut	-463	-875
Eläkerahastomaksu SP:lle / SP:lta	-	-
Tulos ennen varausta	-8 258	-2 002
Varauksen muutos	8 258	2 002
Eläkevastuun muutos	10 381	12 340
Kateaseman muutos	-2 123	-10 338
TILIKAUDEN TULOS	-	-

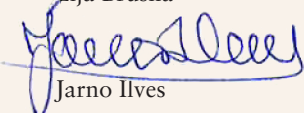
Helsingissä 20. helmikuuta 2018

Olli Rehn

Eija Brusila

Jarno Ilves

Veli-Matti Lumiala

Antti Komonen

Taulukko 1. Eläkerahaston kiinteistöjen tasearvot 31.12.2017
Euroa

	<i>Snellmaninkatu 6</i>	<i>Snellmaninkatu 2</i>	<i>Yhteensä</i>
<i>Maa-alueet</i>	2 522 818,90	325 000,00	2 847 818,90
<i>Rakennukset</i>	10 518 550,24	1 757 368,10	12 275 918,34
<i>Yhteensä</i>	13 041 369,14	2 082 368,10	15 123 737,24

Taulukko 2. Eläkerahaston kiinteistöjen tulos 31.12.2017
Euroa

	<i>Snellmaninkatu 4–6</i>	<i>Snellmaninkatu 2</i>	<i>Yhteensä</i>
<i>Tuotot</i>	1 369 600,46	262 695,00	1 632 295,46
<i>Hoitokulut</i>	-405 010,62	-74 144,99	-479 155,61
<i>Hoitokate</i>	964 589,84	188 550,01	1 153 139,85
<i>Poistot</i>	-760 372,96	-154 464,92	-914 837,88
<i>Nettotuotto</i>	204 216,88	34 085,09	238 301,97
<i>Tuottoprosentti</i> <i>(tasearvot 31.12.2017)</i>	7,40 %	9,05 %	7,62 %
<i>Tuottoprosentti</i> <i>(keskimääräinen sidottu pääoma 2017)</i>	4,49 %	6,20 %	4,70 %

3.3 Suomen Pankin eläkerahaston tilinpäätöksen kommentit

Kirjanpito- ja tilinpäätöskäytäntö

EKPJ:n yhdenmukaistetut kirjanpidon suuntaviivat eivät säätele eläkerahaston kirjanpitoa.

Eläkerahaston kiinteistöt ovat taseessa siirtohetken mukaisessa arvossaan vuosipoistot vähennettyinä. Siltä osin kuin rakennusten tasearvo on katettu arvonkorotuksella, vastaavat poistot kirjataan arvonkorotusta purkamalla siten, että poistoilla ei ole tulosvaikutusta.

Taseen kommentit

Sijoitukset

Maaliskuussa 2017 purettiin osakerahastot, epäsuorat kiinteistösijoitukset ja valtiolainasalkku, yhteensä 598 772 tuhatta euroa. Vastaavalla arvolla on tehty talletus Suomen Pankkiin.

Tallettusaamisen määrä 31.12.2017 oli 589 170 tuhatta euroa. Talletustasaamista purettiin tilinpäätöksessä 9 602 tuhannella eurolla kassan vajeen kattamiseksi.

Eläkerahaston kiinteistösijoitusten tasearvo 31.12.2017 oli 15 124 tuhatta euroa.

Eläkevaraus

Arvonkorotusrahastoa purettiin 383 tuhannen euron poistoilla, minkä jälkeen arvonkorotusrahaston arvoksi jäi 5 974 tuhatta euroa. Kiinteistöt, maa-alueet ja niitä vastaava arvonkorotus siirrettiin eläkerahastolle Suomen Pankin taseesta vuonna 2002.

Suomen Pankin eläkesäännön mukainen eläkevastuu 31.12.2017 oli 553 336 tuhatta euroa, mikä on 10 381 tuhatta euroa vähemmän kuin vuonna 2016. Laskelma on tehty noudattaen soveltuvin osin Finanssivalvonnan eläkesäätiölain alaisille eläkesäätiöille antamaa määräystä 5/2012 (Dnro FIVA 3/01.00/2012) ja TEL:n rekisteröidyn lisäeläketurvan laskuperusteita. Laskelmassa on otettu huomioon TyEL:n mukaisesti uusi kuolevuus. Korkokantana on 3 % ja kuormituksena 5 % nettoeläkevastuusta.

Eläkevastuun laskeneen Mandatumin mukaan eläkevastuun määrässä on otettu huomioon 1.1.2018 annettava indeksikorotus alkaneiden eläkkeiden ja vapaakirjojen osalta. Alkaneiden eläkkeiden indeksikorotus on 0,6 %. Alkaneissa eläkkeissä elinaikakerroin on otettu huomioon siten, kun sitä on kuhunkin eläkepäätöksen sovellettu. Aktiivi- ja vapaakirjavastuissa elinaikakertoimenä on käytetty Eläketurvakeskuksen antamaa ennakoarviota (0,95738) vuonna 2017 vahvistettavasta elinaikakertoimen arvosta, jota sovelletaan 1.1.2018 ja sen jälkeen alkaviin eläkkeisiin.

Tilikauden alussa eläkevaraus oli 612 935 tuhatta euroa. Vuonna 2017 eläkevarausta purettiin 8 258 tuhatta euroa tilikauden tappion kattamiseksi. Eläkevastuun katteena olevan eläkerahaston omaisuuden arvoksi muodostui vuoden 2017 arvonkorotusrahaston purun jälkeen 604 293 tuhatta euroa. Tämä kattaa Suomen Pankin 553 336 tuhannen euron eläkevastuusta 109,2 %, joten kateasema on 44 984 tuhatta euroa.

Tuloslaskelman kommentit

Maksutulo

Vuonna 2017 työeläkevakuutusmaksusta työntekijäin osuus oli 6,15 % / 7,65 % Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan työntekijöiden palkoista. Työntekijäin osuus perittiin kuukausittain palkoista.

Vuonna 2017 Suomen Pankki maksoi työnantajan eläkemaksuna Suomen Pankin eläkerahastolle 19,85 % maksetuista palkoista. Finanssivalvonnalta perittiin vastaavasti työnantajan eläkemaksua 19,85 % palkoista. Työnantajan eläkemaksu kirjattiin suoraan Suomen Pankin kuluksi.

Sijoitustoiminnan tuotot

Vuonna 2017 osakerahastoista kirjattiin tuottoa 10 010 tuhatta euroa.

Epäsuorien kiinteistösijoitusten tuotot vuonna 2017 olivat 151 tuhatta euroa.

Valtionlainasalkun tuotto vuonna 2017 oli -995 tuhatta euroa.

Kiinteistösijoitusten tuotot vuonna 2017 olivat 1 632 tuhatta euroa.

Sijoitustoiminnan kulut

Sijoitustoiminnan kuluihin kirjattiin 10 tuhatta euroa.

Kiinteistöjen hoitokuluja oli 480 tuhatta euroa.

Kiinteistöjen poistot olivat yhteensä 1 298 tuhatta euroa, josta 383:a tuhatta euroa vastaan purettiin arvonorotusta siten, että poistoilla on tulosvaikutusta 915 tuhatta euroa (taulukko 2).

Eläkkeet

Vuonna 2017 eläkkeitä maksettiin 27 439 tuhatta euroa.

Hoitokulut

Eläkerahaston henkilöstökuluihin sisältyi 29 tuhatta euroa omaisuudenhoidon johtoryhmän ja sihteerin palkkakuluja sekä 35 tuhatta euroa eläke- ja muiden asiantuntijoiden palkkakuluja.

Muihin kuluihin sisältyivät ostopalvelut sekä muut sekalaiset kulut. Tilinpäätöksessä 2017 kirjattiin myös 2 275,18 euroa luottotappiota palautumattomista eläkkeistä.

Eläkevarauksen muutos

Eläkevarausta purettiin 8 258 tuhatta euroa vuonna 2017 tilikauden tappion kattamiseksi.

Eläkevastuun muutos

Vuonna 2017 eläkevastuu on pienentynyt 10 381 tuhatta euroa.

Kateaseman muutos

Kateaseman muutoksena ovat eläkevastuun muutos, 10 381 tuhatta euroa, ja tilikauden 2017 tappio, 8 258 tuhatta euroa.

Tilikauden tulos

Tilikauden tuloksena esitettiin 0 euroa.

4 Eläkkeiden rahoittaminen

4.1 Eläkerahaston varallisuuden siirto osaksi Suomen Pankin rahoitusvarallisuutta

Suomen Pankki vastaa jatkossakin henkilöstönsä eläkkeistä. Siirtämällä pankin kirjanpidossa omana eränään käsitelty eläkerahaston markkina-arvostettu omaisuus osaksi pankin rahoitusvarallisuutta päästiin tilanteeseen, missä eläkerahaston omaisuuden arvon muutoksista aiheutuva vaihtelu pankin tuloksessa tasaantuu ja operatiivinen työ vähenee. Eläkkeiden katteeksi eläkerahaston taseeseen muodostettiin siirrettyjä arvopapereita vastaava saaminen pankilta. Saamiselle maksetaan MRO-korkoa.

Siirto oli nyt mahdollista tehdä, koska pankin varallisuuden hallinnassa on siirrytty käyttämään tasehallintakehikkoa, joka kohdistuu sekä rahoitusvarallisuuteen että eläkerahaston varallisuuteen. Pankin rahoitusvarallisuudessa on taseanalyysin perusteella aloitettu pitkäaikainen sijoitus-toiminta, jonka yhtenä tarkoituksena on tuottaa pankille voittoa eläkkeiden rahoittamiseksi tulevaisuudessa.

Siirtopäätös toteutettiin maaliskuun lopussa. Sijoitustoimisto lunasti Vanguardin hallinnoimien osakeindeksirahastojen osuudet (noin 232 miljoonaa euroa) ja sijoitti niistä saadut varat Black-Rockin osakeindeksirahastoon. Siirron jälkeen kyseisen osakeosuuden sisältö muuttui pankin sijoituspolitiikan mukaiseksi. Korkosijoitukset (noin 363 miljoonaa euroa) myytiin myös, ja tilalle hankittiin korkosijoituksia pankin sijoituspolitiikan mukaisesti. Aberdeenin kiinteistörahasto-osuudet (4,5 miljoonaa euroa) siirrettiin rahoitusvarallisuuteen sellaisenaan. Se on jatkossa osa pankin kiinteistörahastosalkkia. Siirtopäätöksen seurauksena rahoitusvarallisuuden koko kasvoi noin 600 miljoonaa euroa. Eläkerahaston taseeseen muodostettiin samansuuruinen saatava pankilta.

4.2 Eläkevastuun kattaminen

Eläkerahaston omaisuutta ei enää käsitellä omana eränään pankin taseessa, vaan eläkevastuun kattamisesta huolehtiminen on osa pankin rahoitusvarallisuuden pitkäaikaista sijoitustoimintaa ja korkosijoitustoimintaa. Pankin sijoitustoiminnan lähtökohtana taas on koko tase. Pankin sijoituspolitiikkaa suunniteltaessa ja siitä päätettäessä huomioidaan myös eläkevaraus ja eläkevastuu. Eläkerahaston oma sijoituspolitiikka perustuu jatkossa pankin sille tekemään talletukseen. Pankki maksaa eläkerahastolle talletuksesta MRO-korkoa, joka esimerkiksi nykyisessä markkinatilanteessa on hyvin matala (0 %). Talletusta ylläpidetään eläkerahastosiirtoja tekemällä niin, että kateasema pysyy vähintään pankkivaltuuston päättämällä 100 %:n tasolla. Eläkerahastosiirroista tehdään päätökset vuosittain pankin tilinpäätöksen perusteista päätettäessä.

4.3 Eläkerahaston sijoitustoiminta 1–3/2017

Eläkerahaston osakkeet tuottivat tammi - maaliskuussa 4,49 %, joukkovelkakirjat -0,30 % ja kiinteistörahastot 3,8 %. Osakesijoituksia hallinnoi Vanguard Investments ja kiinteistörahastoja Aberdeen. Joukkovelkakirjasijoitukset hoidettiin Suomen Pankin sijoitustoimistossa.